
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

25 november 2024

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid	Dagö, Rådhuset Visborg, 25 november 2024, klockan 09.00–14.15
Beslutande	Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Oscar Lindster (S) Thomas Karlström (S), tjug ersättare Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Johan Malmros (C) Saga Carlgren (V)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 278-282, 287-288, 308 Henry Henziger, förvaltningscontroller, RSF, § 278-282 Lars-Göran Uddholm, beredskapschef, RSF, § 279-287, 309 Karl Risp, avdelningschef, RSF, § 287-288, 301-303 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 289-290 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 289-290 Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 292 Max Sundberg Wallman, planarkitekt, SBF, § 292 Jenny Sandberg, projektledare, SBF, § 292 Frida Brunner, projektledare, SBF, § 292 Jenny Iversjö, mark- och exploateringschef, SBF, § 293 Anton Frick, mark- och exploateringsingengör, SBF, § 293 Stefaan de Maecker, enhetschef, RSF, § 293-294 Katrín Rindlaug, strateg, RSF, § 293-294 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 297 Helena Martinger, strategiskt ledningsstöd, RSF, § 297
Datum för justering	3 december 2024
Paragrafer	§ 278–310
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Helena Hagstedt Ordförande Andreas Unger Justerare Thomas Karlström

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2024-11-25
Protokollet anslås	4 december 2024
Anslaget tas ned	26 december 2024
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 278	Intern kontrollplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen	6
RS AU § 279	Internkontrollplan 2025 - Räddningstjänsten	7
RS AU § 280	Beslutsattestanter 2025 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen samt regionövergripande verksamheten	8
RS AU § 281	Nedskrivning av kundfordringar 2024	9
RS AU § 282	Verksamhetsplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen	10
RS AU § 283	Verksamhetsplan 2025-2029 - Räddningstjänsten	11
RS AU § 284	Indexjustering av timtaxa för verksamheter inom tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) samt tillstånd och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) 2025	12
RS AU § 285	Indexjustering av taxa för automatlarm 2025	14
RS AU § 286	Riktlinje för nödvattenförsörjning	16
RS AU § 287	Remiss. SOU, Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)	19
RS AU § 288	Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal	23
RS AU § 289	Remiss. Förslag till område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar	25
RS AU § 290	Information. Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7	27
RS AU § 291	Information. Dataskyddsombud	29
RS AU § 292	Information. Översiktsplan för Gotland 2040	30
RS AU § 293	Förfrågan om direktmarkanvisning för byggemenskap i Slite	31
RS AU § 294	Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering	34
RS AU § 295	Avvikelser vilotidsregler 2025	36
RS AU § 296	Dispensansökan arbetstid	38
RS AU § 297	Hälso- och friskvårdsriktlinje	40
RS AU § 298	Förlängd utvärderingsperiod för arbetsmodell för landsbygdsutveckling	42
RS AU § 299	Information. Lägesrapport bildandet av nationalpark på norra Gotland	43
RS AU § 300	Motion. Stärk Fårösundskolan	46
RS AU § 301	Motion. Utred förutsättningarna för insatsen extravuxen	47
RS AU § 302	Motion. Gruppstorlek i förskolan	49
RS AU § 303	Motion. Inför riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke	51
RS AU § 304	Motion. Ta bort klockningen för Hemtjänstpersonalen på Gotland	53

RS AU § 305	Medborgarförslag. Möjlig lösning på Södertorgs svarta fläck	55
RS AU § 306	Medborgarförslag - Extra elverk vid kris	56
RS AU § 307	Regiondirektörens information	57
RS AU § 308	Uppdrag. Utreda 1% effektivisering inom digitalisering, bemanning, inköp och lokaler 2025-2027	58
RS AU § 309	Beslutsattesteranter 2025 för räddningstjänsten	59
RS AU § 310	Övrig punkt	60

RS AU § 278 Intern kontrollplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/850

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelseförvaltningens internkontrollplan för 2025 fastställs.
-

Sammanfattning

Enligt riktlinjerna för intern kontroll har respektive nämnd/styrelse det yttersta ansvaret för att en god intern kontroll skapas och att uppföljning sker inom respektive verksamhetsområde.

Som ett led i att utveckla arbetet med den interna kontrollen har regionstyrelseförvaltningen sedan ett par år arbetat systematiskt med riskanalyser av verksamheten. Riskanalyser sker i såväl lednings-, huvud, och stödprocesser.

En bedömning har gjorts av risk utifrån sannolikhet att den inträffar (värde 1-4) och konsekvens om så sker (värde 1-4). Insatt i en matris genererar detta ett riskvärde som möjliggör en prioritering av risker. Risker hanteras i tre olika spår:

- Ingå i intern kontrollplan
- Aktivitet i verksamhetsplaner
- Fråga att lyfta i budgetprocess

Förvaltningen har genomfört 84 riskanalyser. Av dessa uppvisar 38 ett riskvärde större eller lika med 8. I arbetet med framtagande av den interna kontrollplanen är det dessa som redovisas. För att få mer fakta har sex risker bedömts vara aktuella för att hanteras i 2025 års interna kontrollplan.

Sammantaget ger samtliga riskanalyser en bra grund för verksamhetsutveckling. Ett antal risker kommer säkerligen också lyftas till diskussion i kommande dialoger kring resurser.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Henry Henziger, förvaltningscontroller och Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens tjänsteskrivelse 2024-10-24

RS AU § 279 Internkontrollplan 2025 - Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/2203

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Räddningstjänstens internkontrollplan för 2025 godkänns.
-

Sammanfattning

Kommunallagens 6 kap 6 § reglerar nämndernas ansvar för den interna kontrollen.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för att en god internkontroll skapas och att uppföljning sker inom respektive verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i alla processer och rutiner. Nämnden ska se till att övergripande policyer och riktlinjer iakttas och att vid behov ytterligare tillämpningsanvisningar utformas. Enligt regionens riktlinjer för internkontroll ska nämnderna varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Planen för uppföljningen av den interna kontrollen ska beslutas årligen av respektive nämnd.

Internkontrollplanen för räddningstjänsten tar utgångspunkt i de processer som förekommer i verksamheten. Vilka processer som ska kontrolleras och vilka kontrollmoment som ska genomföras har valts ut utifrån en risk- och konsekvensanalys.

Internkontrollen kommer att genomföras under hösten 2025 och resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen för 2025.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna planen för internkontroll för räddningstjänsten på ett tillfredsställande sätt säkerställer att målen för verksamheten kommer att uppnås samtidigt som lagar och andra regleringar följs.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lars-Göran Uddholm, beredskapschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riskanalys och internkontrollplan för räddningstjänsten 2025

Tjänsteskrivelse Internkontrollplan räddningstjänsten 2025, 2024-11-10

RS AU § 280 Beslutsattestanter 2025 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen samt regionövergripande verksamheten

Ärendenummer: RS 2024/851

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- För regionövergripande verksamhet 2025 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 1).
- För regionfullmäktige och regionstyrelse 2025 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 2).
- För regionstyrelseförvaltningen 2025 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 3).
- Regiondirektören bemyndigas att löpande under året utse attestanter och göra de förändringar som i övrigt är nödvändiga i attestförteckningarna på grund av exempelvis att medarbetare slutar och att nyanställningar sker.

Sammanfattning

Enligt riktlinjer för attest ska varje nämnd årligen utse personer med rätt att beslutsattestera eller vara ersättare för dessa. Nämnden kan delegera till tjänsteman att utse namngivna personer till beslutsattestanter. I bilagorna 1-3 redovisas förslag till beslutsattestanter 2025 för regionfullmäktige, regionstyrelse, regionstyrelseförvaltningen samt för regionövergripande verksamhet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör och Henry Henziger, förvaltningscontroller regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Beslutsattestanter 2024 - regionövergripande verksamhet
Bilaga 2 Beslutsattestanter 2024 - regionfullmäktige och regionstyrelse
Bilaga 3 Beslutsattestanter 2024 – regionstyrelseförvaltningen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-07

RS AU § 281 Nedskrivning av kundfordringar 2024

Ärendenummer: RS 2024/2275

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Enligt riktlinjerna för kundfakturering, kravhantering och inkasso (RS § 260, 2022 09-28) är nedskrivning av kundfordringar verkställighet.

Nedskrivning av kundfordringar ska göras löpande under året i de fall fordringarna skickats för långtidsbevakning hos inkassobolag. Nedskrivning innebär inte att regionen avstår från att bevaka fordran. Nedskrivningen innebär att fordran tas bort från balansräkningen och att en kostnad för kundförlust redovisas i den verksamhet som är upphov till fordran.

Eventuella återvunna fordringar återförs till respektive verksamhet och redovisas då som en intäkt.

De totala nedskrivningarna av kundfordringar år 2024 uppgår till 4 928 850 kr, varav konkurser 59 529 kr. Kundförlusternas fördelning per nämnd framgår av bilagan.

Nedskrivning av kundfordringar inom regionstyrelsens ansvarsområde uppgår till 80 646 kr.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga, Nedskrivningar av kundfordringar 2024
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

RS AU § 282 Verksamhetsplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/852

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.
-

Sammanfattning

Verksamhetsplanen är framtagen utifrån Region Gotlands mål och budget som bland annat innehåller övergripande prioriteringar och mål, ekonomiska förutsättningar och nämndspecifika uppdrag.

Syftet med verksamhetsplanen är bland annat att synliggöra hur regionstyrelseförvaltningen ska arbeta med de övergripande prioriteringarna och målen och hur dessa ska följas upp. Verksamhetsplanen, som har ett femårsperspektiv revideras årligen och fastställs av regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Henry Henziger, förvaltningscontroller och Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat avseende verksamhetsplanen.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2025-2029

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-12

RS AU § 283 Verksamhetsplan 2025-2029 - Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/2238

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen fastställer räddningstjänstens verksamhetsplan 2025-2029.
-

Sammanfattning

Verksamhetsplanen tas fram utifrån Region Gotlands mål och budget som bland annat innehåller regionfullmäktiges prioriteringar, regionfullmäktiges mål, ekonomiska förutsättningar samt nämndspecifika uppdrag. Syftet med verksamhetsplanen är att synliggöra den styrning som sker från regionfullmäktige och nämnder till respektive förvaltning så att den blir känd och omhändertagen av verksamheterna.

Verksamhetsplanen ger ledning och stöd i planering för att efterfölja och verkställa de beslut som är tagna i regionfullmäktige och förvaltningarnas respektive nämnder. Verksamhetsplanen har ett femårsperspektiv och revideras årligen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lars-Göran Uddholm, beredskapschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan för räddningstjänsten 2025 - 2029
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-08

RS AU § 284 **Indexjustering av timtaxa för verksamheter inom tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) samt tillstånd och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) 2025**

Ärendenummer: RS 2024/2352

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna den årliga indexjusteringen av timtaxan inför 2025.

Sammanfattning

Regionstyrelsen får varje kalenderår räkna upp vissa timavgifter, enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), i taxa för verksamheter för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Prisindex för kommunal verksamhet som publicerats i okt 2024 är 6,4 % avseende år 2025.

Revideringen innebär att timtaxan höjs till 1 227 kronor per timme från nuvarande 1 153 kronor per timme. Den nya timtaxan föreslås börja gälla från och med den 1 januari 2025.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det får ekonomiska konsekvenser genom att Region Gotland erhåller en relevant, korrekt och uppdaterad kostnadstäckning i enlighet med kommunallagen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lars-Göran Uddholm, beredskapschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tillsynstaxa enligt LSO och LBE 2025

Tabell, PKV-20410 index till 2025 års taxa

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-15

RS AU § 285 Indexjustering av taxa för automatlarm 2025

Ärendenummer: RS 2024/2353

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna den årliga indexjusteringen av taxan avseende automatlarm inför år 2025.

Sammanfattning

Regionstyrelsen får varje kalenderår räkna upp vissa timavgifter, enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). I bifogad bilaga återfinns förslag på nya differentierade taxor för anslutning av automatisk brandlarmanläggning till räddningstjänsten.

Prisindex för kommunal verksamhet som publicerats i oktober 2024 är 6,4 %, avseende år 2025.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är avsett att användas för kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att beslutet innebär ekonomiska konsekvenser, Region Gotland erhåller en relevant, korrekt och uppdaterad kostnadstäckning i enlighet med kommunallagen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att det är ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lars-Göran Uddholm, beredskapschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-15

RS AU § 286 Riktlinje för nödvattenförsörjning

Ärendenummer: RS 2024/2172

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras.

Sammanfattning

Riktlinjen för nödvattenförsörjning beskriver lagstiftning, ansvarsfördelning och prioriteringar av nödvatten, för att hantera störningar i dricksvattenförsörjningen inom Region Gotlands geografiska områdesansvar. Riktlinjen syftar till säkerställande av att kritiska vattenbehov kan mötas och hanteras vid samhällsstörningar. Riktlinjen föreslår en inriktning om minst 3 månader vid beredskapsplanering för störningar i dricksvattenförsörjningen.

Prioriteringen av nödvatten föreslås följa en struktur som säkerställer att vattenresurser fördelas efter behov och kritikalitet, med fokus på att minimera påverkan på liv och hälsa, samhällsviktiga funktioner, miljö samt sociala, kulturella och ekonomiska värden.

Region Gotland har huvudansvaret för kontinuerlig vattenförsörjning, och ansvarsfördelningen i riktlinjen följer principerna om ansvar, närhet och likhet – där varje nämnd behåller sitt ansvar även vid en samhällsstörning och ska ha planer för att hantera konsekvenserna. Tekniska nämnden, som Regionens VA-huvudman, har ett särskilt ansvar vid dricksvattenstörningar.

Invånare och verksamhetsutövare har också en viktig roll genom egna förberedelser. Enskilda förväntas ha en beredskap för vattenförsörjning som sträcker sig minst sju dagar enligt nationella rekommendationer. Vid störningar förväntas de även följa instruktioner för att undvika brist eller kontaminering av nödvatten. Externa aktörer, såsom industrier och livsmedelsföretag, uppmanas att ha egna planer för att kunna hantera störningar i dricksvattenförsörjningen.

Bedömning

Riktlinjen för nödvattenförsörjning är avgörande för att säkerställa effektiva förberedelser, god hantering och upprätthållande av Region Gotlands verksamheter vid dricksvattenstörningar. Eftersom tillgången till dricksvatten är central för både liv och hälsa samt för samhällsviktig verksamhet, utgör en tydlig och strukturerad riktlinje en förutsättning för att snabbt kunna mobilisera resurser och prioritera rätt vid en samhällsstörning.

Riktlinjen utgör ett ramverk som tydliggör ansvarsfördelning, prioriteringar och planeringsförutsättningar för olika aktörer, vilket minimerar risker för oklarheter och fördröjningar i krishantering. Genom att planeringen bygger på att det finns planer och rutiner för tre månader skapas en robust grund för

att hantera både korta och mer långvariga störningar. Riktlinjen stödjer också effektiv samverkan mellan regionens olika förvaltningar och verksamheter samt samverkan med externa aktörer, vilket är kritiskt för att kunna upprätthålla samhällsfunktioner och möta invånarnas behov under samhällsstörningar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är riktlinjen är förenligt med gällande lagstiftning genom att Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) kräver att kommunerna säkerställer tillgång till dricksvatten även vid störningar, Lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), förpliktar att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser samt upprätta beredskapsplaner för kriser. Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30) ställer tydliga krav på kvaliteten och säkerheten i dricksvattenleveranserna. Kommunallagen (2017:725) påverkar kommunernas beslutsramar och ansvarsfördelning, vilket indirekt styr arbetet med nödvatten.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att riktlinjen inte innebär nya åtagande med hänvisning till ansvarsprincipen om att varje nämnd behåller sitt ansvar även under en samhällsstörning. Beroende på beredskapsrelaterade åtgärders prioritering och dignitet som tilldelats inom ordinarie budgetram kan identifierade åtgärder för att upprätthålla nämndens verksamhet under en samhällsstörning komma att belasta nämnden ekonomiskt.

3. Barnperspektiv

Riktlinjen är i linje med barnkonventionens grundprinciper, exempelvis artikel 6. Barn kan bli särskilt utsatta vid samhällsstörningar (kriser och krig). Riktlinjen bidrar till ökad förmåga att hantera samhällsstörningar som i förlängningen bidrar till barnets bästa.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Andreas Unger (M) yrkar att ärendet återremitteras för att kompletteras med yttranden från socialnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden och tekniska nämnden för att sedan återkomma till arbetsutskottet.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller om ärendet ska återremitteras och finner att ärendet ska återremitteras.

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riktlinje för nödvattenförsörjning RS2024/2172 daterad 2024-11-07
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-07

RS AU § 287 Remiss. Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)

Ärendenummer: RS 2024/1988

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Finansdepartementets betänkande Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43) har skickats på remiss. Betänkandet omfattar drygt 600 sidor, men föreslår endast ett tiotal lagändringar. På grund av en väldigt kort remisstid har regionstyrelseförvaltningen inte kunnat genomföra ett internremissförfarande, men ärendet har samberetts med socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen som också berörs av betänkandet. Nedan följer en kort sammanfattning av Region Gotlands kommenterar på remissen.

Regionstyrelseförvaltningen ser problem med utredningens definition och användning av begreppet samverkan, som istället uppfattas som styrning genom föreskrifter och regeringsuppdrag. Detta försvårar samverkan.

Förslaget om ett utökat samverkansuppdrag för länsstyrelserna bedöms skapa otydligheter i relation till regionernas regionala utvecklingsansvar.

Betänkandet innehåller en föreslagen lagändring som möjliggör distansdeltagande för fullmäktigeledamöter via ljud- och bildöverföring i realtid, förutsatt att fullmäktige beslutat om det. Presidiet undantas och måste närvara fysiskt. Förslaget stämmer med regionfullmäktiges nuvarande arbetsordning.

Utredningen föreslår en ny lag om regeringens överläggningar med kommuner och regioner. Detta välkomnas eftersom det kan skapa kontinuitet och förutsägbarhet i dialogen med regeringen, oberoende av politiska maktskiften.

Utredningen föreslår vidare att regioner som ingår i en samverkansregion ska samverka i en gemensam nämnd eller genom ett kommunalförbund. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör ställa sig bakom SKR:s särskilda yttrande där det påpekas att utredningen inte tillräckligt tydligt har visat på andra möjliga samverkansformer som skulle innebära mindre inskränkningar av självstyret.

Rörande samverkan i kris och krisberedskap håller regionstyrelseförvaltningen med utredningens bedömning om att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos

kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till organisationernas olika förutsättningar. Detta blir särskilt viktigt utifrån vårt insulära läge som ö och att Gotland är ett utpekad militärstrategiskt område. Vidare är Region Gotland unikt sett till sin organisation med ansvar för både det primärkommunala och regionala uppdraget där också Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland har geografiskt områdesansvar över samma yta. Regionstyrelseförvaltningen ser också ett behov av att förtydliga ansvaret mellan länsstyrelser och civilområdesansvarig länsstyrelse.

Utredningen beskriver att SKR har en myndighetsliknande roll utan att omfattas av offentlighetsprincipen, och att dess överenskommelser med staten, som inkluderar fördelning av medel, skapar en oklar rollfördelning gentemot statliga myndigheter. SKR:s eventuella omfattning av offentlighetsprincipen föreslås utredas i särskild ordning. Alternativa samverkansformer till överenskommelser bör utvecklas. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör avstå från att yttra sig om SKR:s roll och att eventuella synpunkter om detta ska tas i dialog direkt med SKR.

Bedömning

Utredningens syn på samverkan mellan stat och regioner samt kommuner
Utredningen ger exempel på ett flertal definitioner av begreppet samverkan och lutar sig emot Statskontoret som använder begreppen samordning, samarbete och samverkan. Samordning görs på organisatorisk nivå och utgör formella förutsättningar till samarbete som sedan resulterar i samverkan. Utredningen exemplifierar metoder för att åstadkomma samverkan i föreskrifter i lag eller förordning, beslut om särskilda regeringsuppdrag.

Regionstyrelseförvaltningen uppfattar att föreskrifter, förordningar och särskilda regeringsuppdrag är att betrakta som statlig styrning och inte samverkan. Samverkan bör kännetecknas av ett gemensamt behov hos inblandade parter. En alltför formaliserad styrning skapar hinder för en god samverkan då formerna för samverkan behöver anpassas efter vilken gemensam utmaning som ska lösas.

Ett förändrat uppdrag för länsstyrelserna och det regionala utvecklingsuppdraget

Utredningen föreslår två nya paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion som ger länsstyrelserna i uppdrag att inrätta ett regionalt kommunråd för samverkan och informationsutbyte som syftar till att länsstyrelserna ska kunna ges en mer framträdande roll som nav för det statliga inflytandet inom länet och som kontaktpunkt mellan den centrala nivån och framför allt kommunerna.

Regionstyrelseförvaltningen anser att ett förändrat och förstärkt samverkansuppdrag för länsstyrelserna riskerar att skapa ytterligare oklarheter mellan länsstyrelsernas uppdrag och det regionala utvecklingsansvaret.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att det bör vara upp till respektive kommun att utse sin egen representation i ett kommunalt råd. Att inte låta kommunen utse representanter förefaller utgå från att flytta fram länsstyrelsernas positioner snarare än ett råd med syfte för samverkan och informationsutbyte, där det sista framgår av författningskommentarerna.

Regionerna har vidare, i dialog med SKR, signalerat behov av ett förtydligande vad det gäller det regionala utvecklingsansvaret och att stärka det direkta samarbetet mellan regioner och statliga myndigheter.

Ändrade regler om deltagande på distans i fullmäktige och nämnder

Lagförslag innebär att fullmäktiges ledamöter ska kunna delta på distans om ett sådant beslut fattats i fullmäktige. Deltagandet ska då ske genom ljud- och bildöverföring i realtid och så att ordföranden kan säkerställa vem som deltar i sammanträdet och den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena. Undantag från distansdeltagande gäller för fullmäktiges presidium som ska närvara fysiskt.

Förslaget ligger i linje med regionfullmäktiges nuvarande arbetsordning.

Förslag till lag om regeringens överläggningar med kommuner och regioner

Utredningen föreslår en ny lag som reglerar på vilket sätt som regeringen ska överlägga med kommuner och regioner. Lagen syftar till att skapa goda förutsättningar för ett långsiktigt utbyte av information, kunskap och insikt om samhällsproblem och ekonomiska frågor som rör kommunsektorn.

Förslaget välkomnas då regleringen skapar bättre förutsättningar och långsiktighet för dialog mellan regering och den kommunala respektive regionala nivån. En reglering i lag möjliggör en kontinuitet och förutsägbarhet oberoende av regeringsskiften.

Lagförslag om att ingå i kommunalförbund eller gemensam nämnd

Utredningen föreslår en ny lydelse i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) om att regioner som ingår i en samverkansregion ska samverka i en gemensam nämnd eller genom ett kommunalförbund. Syftet är att samverkansregioner bör kunna användas för en utvecklad samverkan med direkt dialog mellan staten och regionerna där beslutsmandat är tydligare beskrivet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör ställa sig bakom SKR:s särskilda yttrande som följer med betänkandet där det påpekas att utredningen inte tillräckligt tydligt har visat på andra möjliga samverkansformer som skulle innebära en mindre grad av inskränkning av självstyret.

Samverkan i kris och krisberedskap

Utredningen bedömer att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta

myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till kommuner och regioners olika förutsättningar.

Rörande samverkan i kris och krisberedskap håller regionstyrelseförvaltningen med utredningens bedömning om att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till organisationernas olika förutsättningar. Detta blir särskilt viktigt utifrån vårt insulära läge som ö och att Gotland är ett utpekad militärstrategiskt område. Vidare är Region Gotland unikt sett till sin organisation med ansvar för både det primärkommunala och regionala uppdraget där också Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland har geografiskt områdesansvar över samma yta. Regionstyrelseförvaltningen ser också ett behov av att förtydliga ansvaret mellan länsstyrelser och civilområdesansvarig länsstyrelse.

Ytterligare en aspekt att beakta vid brådskande rapportering är att kommuner och regioner får kortare svarstid ju fler myndigheter som är involverade i rapporteringskedjan.

SKR:s roll som organisation och medlemsföreträdare

Rörande SKR:s roll beskriver utredningen att SKR emellanåt har en myndighetsliknande struktur utan att omfattas av offentlighetsprincipen. Vidare skapar de överenskommelser som finns mellan SKR och staten, som också innehåller medel som tas emot och fördelas till kommuner och regioner, otydligheter i rollfördelning mellan SKR och olika myndigheter. Utredningen föreslår att frågan huruvida SKR bör omfattas av offentlighetsprincipen ska utredas i särskild ordning, och att staten ska finna alternativ till överenskommelser för samverkan och styrning.

De eventuella synpunkter som Region Gotland har avseende SKR:s roll bör lämnas utanför yttrandet. Istället föreslås en dialog om detta föras direkt med SKR.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karl Risp, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss SOU Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning, 2024:43

Regionstyrelseförvaltningen yttrande

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

RS AU § 288 Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal

Ärendenummer: RS 2024/1997

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Upprättat förslag till remissvar antas som Region Gotlands svar.

Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet.

Om det finns förutsättningar ska kontoret lämna förslag på hur en sådan portal kan skapas och bland annat föreslå hur den ska utformas och drivas, vilken statlig myndighet som bör ansvara för den och hur uppgiften att tillhandhålla portalen ska finansieras.

Regeringens syfte med att skapa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner är att minska kommuners, regioners och enskilda utförarens administrativa kostnader för att hantera riktade statsbidrag och att de riktade statsbidragen når de mottagare som regeringen har avsett.

Förslaget

Statskontorets analys visar att det finns ett behov av en sån här portal hos kommuner och regioner. Det finns inga tekniska eller juridiska hinder och kostnaden för en portal är relativt låg i förhållande till nyttan.

En portal skulle ge kommuner och regioner bättre och mer likartade förutsättningar att hitta och bevakna bidrag. Det skulle i sin tur medföra att de kommuner och regioner som mest behöver bidragen får bättre förutsättningar än i dag att hitta och ansöka om dem.

Statskontorets analys visar att Skolverket är den myndighet som har bäst förutsättningar för att få uppgiften att ansvara för en samlad informationsportal.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland ställer sig bakom utredningens förslag i sin helhet. En sån här lösning skulle underlätta det administrativa arbetet på ett påtagligt sätt.

I utredningen nämns att de grundläggande problemen med riktade statsbidrag kvarstår. Kommuner och regioner har vid ett flertal tillfällen påtalat att bidragen hellre bör vara generella. Bedömningen från statskontoret är att regeringen ändå under överskådlig tid sannolikt kommer att styra kommunsektorn genom ett stort antal riktade statsbidrag. De anser därför att det behövs en ökad tydlighet från staten som underlättar kommuners och regioners hantering av bidragen och att en portal är ett kostnadseffektivt verktyg för att åstadkomma detta.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9), 2024-09-13
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-25

RS AU § 289 Remiss. Förslag till område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar

Ärendenummer: RS 2024/2263

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap MSB, föreslår att mark- och vattenområdet för kalk- och märelyfyndigheten, brytningen av kalk- och märelysten samt tillverkningen av cement i Slite på Gotland ska utgöra ett område som är av riksintresse på grund av att det behövs för totalförsvarets anläggningar. Det område som myndigheten pekar ut överensstämmer till stora delar med befintligt riksintresseområde område för värdefulla ämnen och material (kalksten), men i vissa delar innebär det en utökning och skulle kunna medföra ytterligare begränsningar.

Ärendet inkom den 4 november 2024 och Region Gotland har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande senast 16 december 2024, en begäran om anstånd med två veckor som begärts har avslagits av myndigheten. Både teknikförvaltningens och samhällsbyggnadsförvaltningens ansvarsområden berörs av förslaget, vilket innebär att en samlad beredning av ärendet är nödvändig. Den korta remisstiden innebär problem och regionstyrelseförvaltningen vill nu informera regionstyrelsens arbetsutskott om det förslag till hantering tagits fram.

- Hos teknikförvaltningen finns delegation för att svara på denna typ av remisser och förvaltningen kommer snarast att sammanställa sina synpunkter i ett yttrande till regionstyrelseförvaltningen.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen har inte motsvarande delegation och här kommer därför ett ärende med synpunkter att lyftas till miljö- och byggnämnden, preliminärt tas beslut vid arbetsutskottets sammanträde 2 december 2024.
- Regionstyrelseförvaltningen sammanställer därefter ett samlat yttrande som behandlas vid regionstyrelsens sammanträde 12 december 2024.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att förslaget till process och hantering av ärendet kan godkännas för att möjliggöra att ett yttrande kan lämnas trots den osedvanligt korta remisstiden. Förslaget är att regionstyrelsen arbetsutskott ansluter sig till denna bedömning genom att godkänna den information som förvaltningen ger.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

MSB remissmissiv förslag till område för riksintresse för totalförsvaret, inkom 2024-11-04

MSB beslut remiss Slite, inkom 2024-11-04

MSB geografisk precisering på karta remiss Slite, inkom 2024-11-04

MSB värdebeskrivning remiss Slite, inkom 2024-11-04

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-15

RS AU § 290 Information. Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7 .

Ärendenummer: RS 2019/1163

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att remittera ärendet till tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden för att inhämta nämndernas inställning och förslag till fortsatt hantering av ärendet.

Sammanfattning

Södervägs brädgård är en nu nedlagd såg- och impregneringsverksamhet i Vall. Efter verksamhetens konkurs står fastigheten utan lagfaren ägare. Sveriges geologiska undersökning (SGU) har åtagit sig huvudmannaskap för utredning och åtgärder. Provtagningar visar att impregneringsverksamheten har gett upphov till omfattande kreosotföroreningar i jord, berg och grundvatten inom och utom fastighetens gränser.

Södervägs brädgård ligger högst upp på Länsstyrelsen Gotlands prioriteringslista över förorenade områden. Naturvårdsverket kan inte besluta statliga medel för saneringsåtgärder för objekt där ägarskapet inte är fastställt. SGU har därför inkommit med en begäran om att Region Gotland hos regeringen ska ansöka om tillstånd att expropriera fastigheten.

Regionstyrelseförvaltningen informerade senast regionstyrelsen i ärendet i september 2022 och föreslog då att skjuta på avgörandet i frågan rörande expropriation av fastigheten, till dess att huvuddelen av de planerade åtgärdsförberedande aktiviteterna inom området genomförts. Förvaltningen föreslår nu att regionstyrelsen beslutar att remittera ärendet till tekniska nämnden och till miljö- och byggnämnden för att få nämndernas syn på saken innan ärendet får gå vidare till regionfullmäktige för beslut. Förvaltningen ser det som lämpligt att fullmäktige så småningom ger tekniska nämnden eller miljö- och byggnämnden i uppdrag att ansvara för en eventuell expropriation och för ärendets hantering i övrigt.

Regionstyrelseförvaltningen ser fram emot yttranden från nämnderna där bland annat följande frågor behandlas:

- Expropriationsfrågan – juridiska aspekter, risker, fördelar, genomförande.
- Markanvändning efter sanering – plan, bygglov, försäljning Fastigheten – förvaltning, VA.
- Resursbehov – personella, ekonomiska, kompetens.
- Genomförande – vilken funktion/nämnd bör ansvara för handläggning inklusive expropriation?

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att de frågor och osäkerheter som tidigare ställts upp och kommunicerats med SGU och Länsstyrelsen, nu till stor del har retts ut och besvarats. Det är nu rimligt att tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden får ärendet remitterat till sig, för att återkomma med sakkunniga yttranden till regionstyrelsen. Med dessa yttranden som grund föreslås att ärendet ånyo tas upp i regionstyrelsen inför ett slutligt avgörande i regionfullmäktige under första halvåret 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Värdeutlåtande Vall Hardings 1:7, daterat 2024-06-25

Regionstyrelsen 2022-09-28, § 266

SGU förfrågan om expropriation, daterad 2019-10-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

RS AU § 291 Information. Dataskyddsombud

Ärendenummer: RS 2024/2199

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Upphandlingen avseende dataskyddsombud har slutförts. Advokatfirman Singularity LAW AB (559089-0785, Björn Persson, kommer att fortsätta sitt nuvarande uppdrag som dataskyddsombud (DSO) för regionstyrelsen och krisledningsnämnden. Avtalstiden gäller 2025-02-01 - 2029-01-31, med möjlighet att säga upp avtalet efter två år.

Bedömning

Upphandlingen gällande tjänsten dataskyddsombud har slutförts, då nuvarande avtal upphör 2025-01-31.

Avtalstiden gäller från och med 2025-02-01 till och med 2029-01-31, med möjlighet att säga upp avtalet efter två år enligt avtalets uppsägningsklausul.

Nuvarande dataskyddsombud Advokatfirman Singularity Law AB, Björn Persson, kommer att fortsätta sitt uppdrag som dataskyddsombud för regionstyrelsen och krisledningsnämnden.

Tidigare beslut om att utse dataskyddsombud gäller. Inget nytt beslut behöver fattas.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2020-09-01, § 242

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-22

RS AU § 292 Information. Översiktsplan för Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2024/284

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Översiktsplan 2040 är nu i antagandefasen. Innan den slutliga processen mot ett antagande i regionfullmäktige kan inledas, finns ett behov av att inhämta ett reviderat granskningsyttrande från länsstyrelsen rörande landsbygdsutvecklingsområdet i strandnära lägen (LIS) för Sudersand. Förslaget till ändringar återfinns i bifogad handling (Förslag till områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för Tofta och Sudersand).

Tidplanen för den fortsatta processen är att information om föreslagna ändringar för LIS-områdena Sudersand och Tofta presenteras i regionstyrelsens arbetsutskott den 25 november 2024 och därefter tillställs Länsstyrelsen. När det reviderade granskningsyttrandet har kommit Region Gotland tillhanda, återkommer översiktsplanen i sin helhet för slutligt beslut i regionfullmäktige.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att föreliggande utdrag ur kapitel 3 gällande LIS-områdena för Tofta och Sudersand är väl genomarbetat och att den avgränsning som nu föreslås gällande Sudersand i högre utsträckning möter kriterierna för ett utpekande av ett LIS-område som framgår i miljöbalken.

När Länsstyrelsen sedan tar emot Region Gotlands begäran om ett reviderat granskningsyttrande gällande det nya förslaget för LIS-området i Sudersand kommer området bedömas utifrån det nya förslaget. Utfallet av denna bedömning ligger utanför Region Gotlands rådighet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Max Sundberg Wallman, planarkitekt, Jenny Sandberg, projektledare och Frida Brunner, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för Tofta och Sudersand.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-11

RS AU § 293 Förfrågan om direktmarkanvisning för byggemenskap i Slite

Ärendenummer: RS 2023/2049

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Upprättat markanvisningsavtal för fastigheten Othem Rakan 6 med Mortvätens byggemenskap ekonomiska förening godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-04-23, § 111 att godkänna direktanvisning av fastigheten Othem Rakan 6 för en byggemenskapsförening i Slite, samt att upprätta en avsiktsförklaring med Slite Utveckling AB i väntan på att föreningen för byggemenskap skulle bildas. Syftet med avsiktsförklaringen var att ge medlemmarna en trygghet i att formellt bilda förening eftersom detta krävde ekonomiska insatser. Efter regionstyrelsens beslut bildades ”Mortvätens Byggemenskap ekonomiska förening” innan en avsiktsförklaring blivit upprättad. En avsiktsförklaring fyller inte längre sitt syfte och därav har ett markanvisningsavtal istället upprättats med föreningen som motpart.

Syftet med markanvisningsavtalet är att ge riktlinjer och lägga fast förutsättningar för den fortsatta exploateringen av anvisat området och tilldelning av mark för bebyggelse.

Avtalet reglerar i huvudsak följande:

- Markanvisningens option är giltig under tre års tid från den dag då regionstyrelsens beslut om att godkänna avtalet vinner laga kraft.
- Markanvisningen kan ske genom tomträttsupplåtelse med friköpsrätt, eller genom överlåtelse. Om tomträtt- eller köpeavtal inte har upprättats inom optionstiden upphör markanvisningsavtalet att gälla.
- Priset för fastigheten ska beräknas utifrån marknadsvärdet vid tidpunkten för upplåtelse- eller överlåtelseavtalets upprättande.
- Reglering av genomförande- och kostnadsansvar sker i kommande markgenomförandeavtal mellan parterna.
- Markgenomförandeavtal ska tecknas innan marken överlätes eller upplåts till motparten.

Gällande riktlinjer för markanvisningar anger att huvudregeln för markanvisning av bostäder ska vara försäljning av marken och att markanvisningar ska tidsbegränsas till två år från regionstyrelsens beslut. Förslaget till markanvisningsavtal strider således mot punkterna 1 och 2 under avsnitt 5.2 i riktlinjerna för markanvisnings- och exploateringsavtal.

Förvaltningen bedömer detta som godtagbart på grund av följande särskilda förhållanden:

- Byggemaskaper kan inte förväntas ha samma ekonomiska kapital som andra exploatörer. En tomträttsupplåtelse till föreningen innebär mindre omedelbara ekonomiska insatser för finansiering, vilket underlättar för föreningen att genomföra byggprojektet. Möjlighet att friköpa fastigheten kommer att finnas om föreningen önskar det.
- Tomträtt är en upplåtelseform som liknar äganderätt. Tomträttshavaren agerar i allt väsentligt som markägare inom ramen för det syfte som tomträtten begränsas till i avtalet.
- Eftersom en byggemaskap inte kan förväntas ha samma erfarenhet av byggprojekt som en normal exploatör finns det skäl att låta optionen gälla längre än en normal markanvisning. Därför är det rimligt att frågå riktlinjernas bestämmelse om en option på 2 år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att förslaget går i linje med beslut 2024-04-23 om markanvisning för byggemaskap i Slite om tilldelning av aktuell fastighet. De avvikelser från regionens riktlinjer för markanvisningsavtal som förekommer bedöms som godtagbara med hänsyn till de särskilda förhållanden som råder. Förvaltningen föreslår därför regionstyrelsen att besluta om att godkänna upprättat markanvisningsavtal.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att markanvisningsavtalet är upprättat i enlighet med gällande lagstiftning och att förevarande avvikelser från gällande riktlinjer är godtagbara i sammanhanget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt, då parterna inte ännu åtagit sig några definitiva ekonomiska förpliktelser.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En markanvisning för bostadsändamål bidrar till fler bostäder på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Iversjö, mark- och exploateringschef och Anton Frick, mark- och exploateringsingenjör, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Markanvisningsavtal Othem Rakan 6

Regionstyrelsen 2024-04-23, § 111

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-15

RS AU § 294 Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Samtliga nämnder ska i sin verksamhetsplan för 2024 ha med aktiviteter med ambitionen att öka jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att, för regionstyrelsen, varje kvartal redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till de framtagna aktivitetsplanerna vad gäller jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar tillsammans med respektive förvaltning utifrån ett specifikt utvalt utvecklingsområde som förvaltningen valt. Förvaltningarna har inom det aktuella utvecklingsområdet arbetat med 4R-metoden. Det innebär att området är kartlagt och analyserat utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken med att arbeta i process med att jämställdhetsintegrera ett specifikt område med metoden 4 R, ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR (EU-deklaration Jämställdhet mellan kvinnor och män). Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom samt utvecklingsprocesser som kan antas ge bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömning

I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategin för att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt och möjlighet att påverka samhället och sina egna liv. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla beslut, på alla nivåer och i alla steg av processen, vilket innebär att jämställdhetsperspektivet måste finnas med i det dagliga arbetet. Arbetet med att skapa beslut, eller en fördelning av resurser eller där normer skapas. Jämställdhetsintegrering innebär (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser.

Ett praktiskt jämställdhetsintegrerande arbete är när ett avgränsat valt utvecklingsområde som har central betydelse för förvaltningen kartläggs och analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv - arbetet påverkar övrig verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken är väl vald med att arbeta specifikt med ett utvecklingsområde i taget. Det är ett processarbete som kan antas ge bestående förändringar. Metodiken antas ge trygghet och möjlighet för ett fortsatt arbete med nya utvecklingsområden.

Arbetet som pågår är ett målmedvetet långsiktigt arbete och förvaltningarna bedöms göra förflyttningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Samtliga förvaltningar arbetar med sina respektive utvecklingsprocesser inom ledningsgrupperna och i de mötena deltar jämställdhetsstrategen regelbundet. Mötena är framåtsyftande, resonerande och analytiska och arbetet bedöms därför ge en högre medvetenhet och tydligt fokus på jämställdhet. Förvaltningarna har ett aktivt processarbete.

Arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter inom ramen för befintlig uppföljningsprocess där respektive förvaltningsledning rapporterar arbetet utifrån CEMR Deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män. Där finns utrymme att presentera respektive års kartläggning och analys – vilket ger ett förbättringsarbete för kommande verksamhetsplanering. Det ger kontinuitet inom befintliga processer, utan att särskild handlingsplan upprättas

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Katrin Rindlaug, strateg och Stefaan De Maecker, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-24

RS AU § 295 Avvikelser vilotidsregler 2025

Ärendenummer: RS 2024/1502

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar för personliga assistenter som tjänstgör enligt Allmänna bestämmelser och Bilaga J för att säkerställa enskild brukares rättigheter och friheter som följer av lag. Den sammanlagda arbetstiden får som högst uppgå till 24 timmar.

Sammanfattning

Nya bestämmelser om dygnsvila som införts i Allmänna Bestämmelser AB gäller även för Bilaga J från 2024-02-01. I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagaren har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse. Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får uppgå till högst 20 timmar enligt Bilaga J. För medarbetare som tjänstgör enligt Bilaga J gäller att arbetstid och jour i kombination i vissa fall kan utökas till som längst 24 timmar i ett sträck genom särskilt beslut av arbetsgivaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget. Dispens behöver då inte sökas men arbetsgivaren ska förhandla sitt förslag med berörd arbetstagarorganisation enligt MBL. Efter avslutad förhandling fattas beslut av arbetsgivarens högsta politiska ledning. Beslutet ska sedan anmälas till centrala parter arbetsstidsnämnd innan det kan börja tillämpas.

I Bilaga J har anpassningar gjorts för att brukares rättigheter till ett självständigt liv inte ska inskränkas samtidigt som en avvägning gjorts till skyddet för arbetstagarers hälsa. I bilagan framgår det att vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag.

Enligt Region Gotlands uppdrag och kvalitetskrav ska insats enligt LSS vara individuellt utformad utifrån den enskildes behov och önskemål och den enskilde ska ha möjlighet till inflytande över vem som utför insatsen. Enligt prop. 1992/93:159 s.174 så "bör den enskilde ha ett avgörande eller mycket stort inflytande på vem som anställs som assistent.". Av Prop. 1992/93:159 s.44 framgår det att "målet för insatserna enligt den nya lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skall vara att främja människors jämlikhet i levnadsvillkoren och fulla delaktighet i samhällslivet. Verksamheten skall enligt lagen vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet." och "ett avgörande beslut är att – som jag senare föreslår – förändra de offentliga regelsystemen, så att människor med mycket grava

funktionshinder får rätt att själva välja personlig assistent. Den som har behov av ständig hjälp – med påklädning och hygien, med kommunikation och vård – måste få denna rätt."

Beslut om insats enligt LSS fattades under maj månad för en enskild brukare och verkställdes inom tre månader. Med utgångspunkt i brukarens egna önskemål utifrån de rättigheter och friheter som följer av lag är det inte möjligt att även fortsatt verkställa beslutet om beviljad insats med planerad förläggning av arbete i kombination med jour som uppgår till som mest 20 timmar. Därför är det nödvändigt att ordinarie arbetstid och jourpass även fortsatt kan överstiga 20 timmar upp till som mest 24 timmar vid planerad förläggning av arbetstiden för de personliga assistenter som arbetar hos den enskilda brukaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget och då till och med 2025-12-31.

Bedömning

Bedömningen är att avvikelser om att kunna planera ordinarie arbetstid och jourpass som överstiger 20 timmar där antalet timmar som högst får uppgå 24 är fortsatt nödvändig för att kunna verkställa beslut hos enskild brukare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förhandlingsprotokoll MBL § 11 2024-11-05

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2024-11-07

RS AU § 296 Dispensansökan arbetstid

Ärendenummer: RS 2023/2439

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska ansöka om förlängd dispens gällande arbetstid för läkare inom Visby Lasarettets verksamheter Anestesi/Operation/IVA, samt Gyn-Obstetrik till SKRs Arbetsstidsnämnd.

Sammanfattning

Överenskommelsen om ändringar i bestämmelserna om arbetstidens förläggning och dygnsvila i Allmänna bestämmelser (AB) med Läkarförbundet trädde i kraft den 1 februari 2024. Det är samma innehåll i överenskommelsen som för tidigare träffad överenskommelse med övriga centrala motparter. Skillnaden är att den tidigare överenskommelsen trädde i kraft den 1 oktober 2023.

Syftet med de nya reglerna är att värna om medarbetarnas arbetsmiljö, återhämtning och garantera vila, vilken följer av en skyddslagstiftning. Målet var att alla läkare senast from den 1 februari 2024 skulle ha ett schema som stämde överens med de nya reglerna om arbetstidsförläggning och dygnsvila. Det har hittills inte varit möjligt att åstadkomma för alla läkare inom verksamheterna An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik.

Ö-läget kräver ett akutsjukhus som har en större kompetensbredd, fler specialiteter, samt mer omfattande jourlinjer än ett jämförbart länssjukhus på fastlandet.

Sårbarheten är stor och det är få personer som har tillräcklig hög jourkompetens för ö-lägets behov och krav. Samma kompetens ska bära både jour och ordinarie verksamhet. Fler kortare pass (upp till 20 timmar) hos dessa individer gör det inte möjligt att få ihop veckovilan med dagens bemanning. En schemaläggning enligt regelverket med dagens bemanning skulle innebära att Region Gotland saknar den seniora kompetens som behövs för att kunna driva en patientsäker dygnet-runt verksamhet avseende förlossning och tillhörande förlossningsvård, samt operation och intensivvård. Detta skulle också ge långtgående och ödesdigra konsekvenser för samtliga andra verksamheter och medborgarna.

Uppdaterade riskbedömningar och dispensansökningar har tagits fram för verksamheterna An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik. En ny förhandling med Gotlands läkarförening har också genomförts och en handlingsplan för verksamheterna har sammanställts.

Information om ärendet kommer att ges till hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott 2024-11-13 och hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-11-27.

Det här ärendet avser ansökan om dispens rörande två verksamheter som fått dispens vid ett tidigare tillfälle från Arbetsstidsnämndens. Tidigare beslut fattat av regionstyrelsen rörande verksamheterna gjordes 2023-12-13, § 444.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att dispens, från och med 1 februari 2025 tom 31 januari 2026, är fortsatt nödvändigt för att klara av att på ett patientsäkert sätt bemanna de kritiska verksamheterna som berörs av denna ansökan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Dispensansökningar för An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik
Riskbedömningar från An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik
MBL-förhandlingsprotokoll, 2024-11-14
Handlingsplan med åtgärder
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-07

RS AU § 297 Hälso- och friskvårdsriktlinje

Ärendenummer: RS 2024/2252

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har under en längre tid arbetat med revideringen av nuvarande hälso- och friskvårdspolicy samt riktlinjer (tagna 2006-02-23).

I arbetet har koncernledningsgruppen, HR-nätverket samt fackliga representanter från de tre huvudorganisationerna involverats. Även fördjupade dialoger med både chefer och medarbetare i Region Gotlands olika förvaltningar har genomförts samt omvärldsbevakning via representanter från andra kommuner och regioner, forskare från olika fakultet och universitet/högskolor samt följeforskning av socialförvaltningens hälsosatsning (genomförd 2022-2023).

Förslag på reviderad hälso- och friskvårdsriktlinje baseras på följande slutsatser:

- Möjlighet till friskvård är en av flera delar i ett större hälsofrämjande perspektiv.
- Det krävs återkommande och regelbunden rörelse och återhämtning i medarbetares vardag för att uppnå hälsoeffekter.
- En organisation består av medarbetare med varierande förutsättningar, behov och önskemål. Varje arbetsplats har unika förutsättningar och det finns således inte en mall som passar alla. Därför behövs en modell som systematiskt främjar hälsosamma vanor med inriktning rörelse och återhämtning behöver kunna hantera detta och på ett medvetet sätt. Dels uppmuntra de medarbetare som redan är i gång, dels ge stöd till de som behöver introduceras i aktiviteter.
- Hälsoeffekterna är störst när man går från *ingen aktivitet* till *någon aktivitet* vilket gör att en hälso- och friskvårdsriktlinje måste ta höjd för att sänka trösklar, inkludera och verka för att få med dem som i dag är inaktiva.
- Det krävs kunskap, information, inspiration och normativt stöd för att öka nyttjandegraden av erbjudna friskvårdsförmåner. Ett ökat informationsflöde och en väl synlig tillgång på insatser är en viktig del för att få fler medarbetare aktiva.
- Ett högre friskvårdsbidrag ger förutsättningar för en högre nyttjandegrad i fler medarbetargrupper vilket också påverkar hälsan och i förlängningen sjuksalet.

- Friskvårdsbidraget är endast ett ekonomiskt incitament och bör kombineras med tid och möjlighet att ägna del av arbetstiden åt hälsa. Ett flexibelt sätt att använda friskvårdstiden ökar möjligheten för fler.
- Förslaget på reviderade hälso- och friskvårdsriktlinjer är en investering i medarbetarnas hälsa och välbefinnande men också en strategisk satsning för att positionera organisationer som attraktiva arbetsgivare med positiva effekter på kompetensförsörjningen.

Bedömning

För att Region Gotland ska kunna starta en förändringsprocess mot en mer hälsofrämjande organisation föreslås reviderade hälso- och friskvårdsriktlinjer med ett förhöjt friskvårdsbidrag och möjlighet att även nyttja friskvårdstid på ett mer flexibelt sätt.

Förslaget är riktat till Region Gotlands cirka 6 900 medarbetare vilket utgör ungefär 30 procent av den arbetsföra befolkningen. Insatser från Region Gotland som arbetsgivare är därmed ett viktigt bidrag i den regionala utvecklingsstrategin och en del i främjandet av en god och jämlik folkhälsa. Förslaget utgår i sin helhet från regionfullmäktiges mål och prioriteringar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör och Helena Martinger, strategiskt ledningsstöd, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till de synpunkter och inspel som arbetsutskottet lämnat avseende redaktionella ändringar.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Sammanfattning av mätningar från *Hälsosatsning i Socialförvaltningen*
Förslag hälso- och friskvårdsriktlinje
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04

RS AU § 298 Förlängd utvärderingsperiod för arbetsmodell för landsbygdsutveckling

Ärendenummer: RS 2024/1852

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att regionstyrelseförvaltningen får förlängd utvärderingsperiod till slutet av 2025 av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling. Därefter utvärderas modellen en gång per mandatperiod. Återrapportering sker till regionstyrelsen.

Sammanfattning

För att säkerställa en grundlig utvärdering av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling föreslås en förlängning av tidsramen till slutet av 2025. Denna förändring innebär att underlaget för utvärdering blir större, vilket förväntas ge bättre kvalitet på utvärderingen och bidra till mer grundade slutsatser och eventuella justeringar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen begär utifrån ovan beskrivning en förlängd utvärderingsperiod till sista kvartalet 2025. En förlängning ger mer tid att arbeta enligt arbetsmodellen, vilket förbättrar möjligheterna till samverkan mellan olika aktörer. Detta stärker den integrerade och tvärsektorieella metoden som modellen bygger på.

Genom att skjuta upp utvärderingen kommer det att finnas mer data och aktiviteter att utvärdera, vilket ger en mer omfattande och rättvisande bild av arbetsmodellens effektivitet och påverkan, samt bättre underlag för eventuella justeringar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Arbetsmodell för landsbygdsutveckling, RS 2021/1455
Regionstyrelsen 2022-04-27, § 85
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-29

RS AU § 299 Information. Lägesrapport bildandet av nationalpark på norra Gotland

Ärendenummer: RS 2024/2239

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information kring lägesrapporten för bildandet av nationalparken på norra Gotland godkänns.

Sammanfattning

Region Gotland har, tillsammans med Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Gotlands län och Havs- och vattenmyndigheten, sedan 2019 bedrivit ett projekt för att etablera en nationalpark på norra Gotland. Syfte med detta är att främja destinationsutveckling, ett livskraftigt näringsliv och hållbar platsutveckling i regionen.

Under 2024 har informationsmöten, inklusive en workshop med lokala aktörer och en utbildningsdag för entreprenörer, genomförts med fokus på samordning, finansiering och hållbara tjänster. Under hösten 2024 utarbetas föreskrifterna för nationalparken Dessa förväntas vara färdigställda vid årsskiftet och följas av ett remissförfarande innan regeringen kan fatta beslut. Invigningen är planerad till maj 2026.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet nu går in i ett skede som kräver ett bredare organisatoriskt engagemang, särskilt gällande samordning mellan aktörer och myndigheter samt insatser för företagsstöd, projektfinansiering, produktutveckling för hållbara upplevelser, gemensam marknadsföring och infrastrukturutveckling. För att möta dessa behov föreslås att en intern arbetsgrupp inrättas under 2025 Tanken är att gruppen ska samarbeta med externa aktörer och de etablerade grupperna "Bildandegruppen" och "Entrégruppen" för att säkerställa invigningen. Arbetsgruppen bedöms kräva kompetenser från flera förvaltningar inom Region Gotland.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att arbetet med bildandet av nationalparken nu går in i ett nytt skede som kräver organisationens bredare kompetens och engagemang på andra sätt än tidigare. Störst behov föreligger för samordning av aktörer och myndigheter samt kunskaphöjande insatser för företagsstöd och projektfinansiering, produktutveckling för hållbara upplevelsetjänster, gemensam marknadsföring och infrastrukturutveckling av området. Ett arbete med att synkronisera nya och gamla vandringsleder behöver också inledas.

Detta medför ett ökat behov av samordning och resurser internt från flera förvaltningar. Regionstyrelseförvaltningen har identifierat behovet av att tillsätta en intern arbetsgrupp med start 2025. Gruppen kommer att samverka med externa aktörer, aktuella och relaterade projekt och med de redan etablerade grupperna "Bildandegruppen" och "Entrégruppen" och en eventuell Friluftssamordnare anställd av Region Gotland. Gruppen bedöms i första hand behöva kompetenser från regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur-och fritidsavdelningen.

En anställning av en friluftssamordnare skulle på ett betydande sätt förstärka arbetet med att etablera nationalparken på norra Gotland genom att samordna aktiviteter och projekt som stödjer både besökare och lokala intressenter. Genom att stödja lokala entreprenörer kan friluftssamordnaren stimulera utvecklingen av hållbara turismtjänster som guidning, uthyrning och naturupplevelser, vilket stärker områdets profil och attraktion som en hållbar destination.

Bildandet av en nationalpark på norra Gotland utgör en unik möjlighet som kan ha omfattande och positiva effekter för hela regionen både nationellt och internationellt. Nationalparken kan positionera Gotland som en ledande destination för naturturism och hållbar utveckling. Nationalparken kan bidra till att skapa nya möjligheter för näringslivet genom att locka fler besökare året runt, vilket ger en stabilare ekonomi för lokala företag och entreprenörer. Ekoturism, guidning, uthyrning, restauranger och boenden kan alla dra nytta av det ökade intresset för naturbaserade upplevelser. Med ett tydligt fokus på hållbarhet kan nationalparken dessutom stärka Gotlands profil som en plats för gröna investeringar, vilket i sin tur kan attrahera innovativa företag och entreprenörer inom hållbar turism och miljöteknik.

För gotlänningar innebär nationalparken en långsiktig investering i bevarandet av unika naturområden och lokala ekosystem. Nationalparken kan öka livskvaliteten genom att erbjuda tillgång till välskötta friluftsområden, vandringsleder och rekreationsmöjligheter. Samtidigt skapas nya arbetstillfällen och karriärvägar, särskilt inom turism, naturvård och utbildning. Nationalparken kan också bidra till en starkare lokal identitet och stolthet samt skapa en plattform för samarbete mellan lokalsamhällen, vilket kan stärka social sammanhållning.

För besökare, både nationella och internationella, innebär nationalparken ett attraktivt resmål med autentiska naturupplevelser i en unik miljö. En nationalpark med utvecklad infrastruktur för friluftsliv, guidning och hållbara upplevelser gör Gotland till ett konkurrenskraftigt alternativ till andra naturdestinationer i Europa.

Det är avgörande att arbetet som påbörjas nu, med en dedikerad arbetsgrupp och en eventuell friluftssamordnare, lägger grunden för en hållbar och

långsiktig lösning för nationalparkens utveckling och förvaltning. För att nationalparken på norra Gotland ska uppnå sin fulla potential som en hållbar, välskött och dynamisk destination, krävs en robust struktur och tydliga processer som fortsätter att stödja parken långt efter invigningen 2026.

Sammanfattningsvis erbjuder nationalparken en möjlighet att skapa en långsiktig, hållbar destination som gynnar näringslivet, stärker livskvaliteten för gotlänningar och attraherar besökare från hela världen. Nationalparken kan bli en symbol för Gotlands framtidsambitioner inom naturvård, hållbarhet och samhällsutveckling. Med en genomtänkt och förankrad arbetsprocess skapas en stabil bas för att vårda, utveckla och främja nationalparken som en värdefull resurs för Gotland och kommande generationer.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2018-02-28, § 52

Regionstyrelsen 2021-02-24, § 31

Regionstyrelsen 2023-06-13, § 221

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04

RS AU § 300 Motion. Stärk Fårösundskolan

Ärendenummer: RS 2024/913

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen avslås.
-

Sammanfattning

En motion har inkommit där Liberalerna på Gotland föreslår att ge Fårösundsskolan en mild profilering mot de kompetenser som finns hos Gotlands folkhögskola i Fårösund i syfte att attrahera fler elever. Därtill föreslås att en snabbuss inrättas mellan Visby och Fårösund för att underlätta för de elever som väljer Fårösundsskolan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår med hänvisning till ovan att besluta att motionen ska avslås.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar bifall på första punkten i motionen:

- att Fårösundsskolan ges en mild profilering i riktning mot de kompetenser som redan finns hos Gotlands folkhögskola i Fårösund.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Johan Malmros (C) ändringsyrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion. Stärk Fårösundsskolan. 2024-03-25. RS 2024/913

Barn- och utbildningsnämnden, 2024-09-17, § 95.

Tekniska nämnden, 2024-10-23, § 196.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

RS AU § 301 Motion. Utred förutsättningarna för insatsen extravuxen

Ärendenummer: RS 2022/680

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.
-

Sammanfattning

I en motion inkommen från Meit Fohlin (S) yrkas att Region Gotland ska utreda förutsättningarna för att implementera insatsen Extravuxen. Motionen har remitterats till socialnämnden som utrett frågan.

Barnrättsorganisationen Maskrosbarn har arbetat fram insatsen Extravuxen och är till sin form lik en kombination av kontaktfamilj och kontaktperson. Insatsen är framtagen för att fylla glappet mellan öppna insatser och placering till ungdomar från 13 år. Uppdraget bygger på en hög grad av flexibilitet och medbestämmande från ungdomen, där ungdomen och deras Extravuxen tillsammans bestämmer hur kontakten ska se ut. Tanken med insatsen Extravuxen är att addera en vuxen person som finns där i vardagen som en trygghet för ungdomen.

Socialförvaltningen kan idag erbjuda insatsen särskilt kvalificerad kontaktperson, SKKP, till barn och unga som riskerar att placeras på institution eller i familjehem. Insatsen SKKP motsvarar det som beskrivs i insatsen Extra vuxen. Mot bakgrund av detta föreslår regionstyrelseförvaltningen att motionen ska anses vara besvarad.

Bedömning

Socialförvaltningen kan erbjuda en insats, så kallad särskilt kvalificerad kontaktperson till barn och ungdomar som riskerar att placeras på institution eller i familjehem. Bedömningen att den insatsen motsvarar det som avses med ”Extra vuxen” i motionen. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att motionen ska anses vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karl Risp, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning att fördjupad föredragning önskas till regionstyrelsens sammanträde avseende hur befintlig insats används och hur det förebyggande arbetet ser ut.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion 2022-04-25.

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-01-27 (SON 2022/457)

Socialnämnden 2023-03-15, § 56

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-24

RS AU § 302 Motion. Gruppstorlek i förskolan

Ärendenummer: RS 2024/1317

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Kristdemokraterna har lämnat in motion till som remitterats till barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden (BUN) svarade på motionen 5 juni 2024.

Kristdemokraterna yrkar i sin motion att Region Gotland ska införa ett maxtak för storleken på barngrupper i sina förskolor som överensstämmer med Skolverkets riktmärke för barn i åldrarna 1-3 år respektive 4-5 år.

BUN beskriver att rektor beslutar enligt skollagen kap 2 §10 om sin enhets verksamhet och organisation, inklusive storlek på barngrupper. Ett maxtak är inte möjligt enligt skollagen.

Barngrupperna på Gotland ligger i nivå med Skolverkets riktmärke för barngrupper. Förskolorna på Gotland håller en hög kvalitet enligt Kommuners Kvalitet i korthet (KKiK).

Bedömning

Enligt skollagen kap 2 §10 beslutar rektor om sin enhets inre verksamhet och organisation. Att besluta om ett maxtak på barngruppen är inte möjligt utifrån skollagen då det skulle inskränka på rektorns beslutsrätt.

Enligt Kommuners kvalitet i korthet (KKiK) visar kvalitetsindex vid förskola att förskolan på Gotland har en hög kvalitet.

Indexet baseras på andel med förskollärlärolegitimation i kommunal förskola, andel barn 1-5 år i kommunen inskrivna i förskolan och personaltäthet i kommunal förskola. Värdet placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst. Region Gotland har ett värde på 91.

Kvalitetsindex förskola, Gotland, värde: 91, år: 2023. Källa: Kolada

När det gäller inskrivna barn per årsarbetare har Region Gotland en relativt hög personaltäthet i jämförelse med andra kommuner. Riket har ett genomsnitt på 5.1 barn/årsarbetare. På Gotland är det 4,5 barn/årsarbetare på Gotland.

Jämförelse: Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal, Gotland, värde: 4.5, år: 2023.
Källa Kolada

Barn- och utbildningsnämnden anser att riktlinjerna för barngruppers storlek från Skolverket följs. Motionen bedöms därmed vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karl Risp, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion (KD) Gruppstorlek i förskolan 2024-04-25

Barn- och utbildningsnämnden 2024-06-05, § 86

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-17

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

RS AU § 303 Motion. Inför riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke

Ärendenummer: RS 2024/488

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad
-

Sammanfattning

Miljöpartiet har lämnat in en motion som remitterats till barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden svarade på motionen den 5 juni 2024.

Miljöpartiet yrkar i en motion att införa en riktlinje för barngruppers storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke.

Barngrupperna på Gotland ligger i nivå med Skolverkets riktmärke för barngrupper. Förskolorna på Gotland håller en hög kvalitet enligt Kommuners Kvalitet i korthet (KKiK).

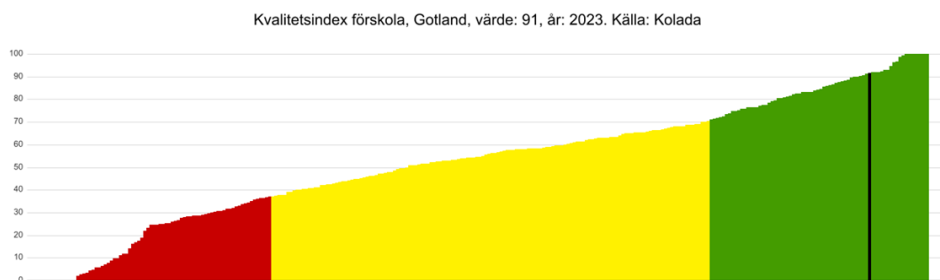
Rektor beslutar enligt skollagen kap 2 §10 om sin enhets verksamhet och organisation, inklusive storlek på barngrupper. Att besluta om en riktlinje på barngruppens storlek är inte möjligt utifrån skollagen då det skulle inskränka på rektorns beslutsrätt.

Bedömning

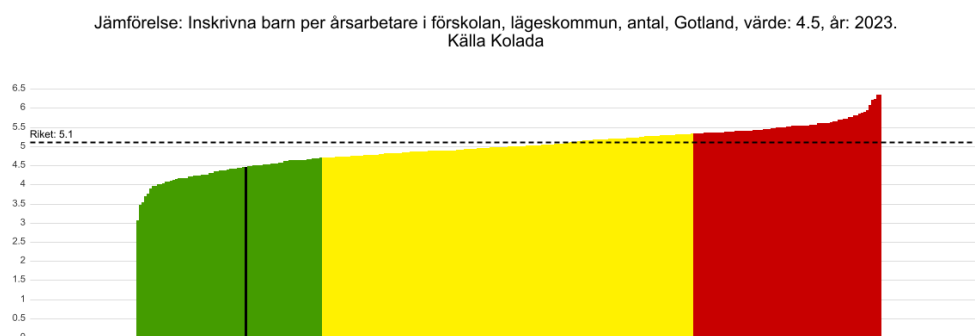
Enligt skollagen kap 2 §10 beslutar rektor om sin enhets inre verksamhet och organisation. Att besluta om en riktlinje på barngruppens storlek är inte möjligt utifrån skollagen då det skulle inskränka på rektorns beslutsrätt.

Barn- och utbildningsnämnden anser att riktmärket för barngruppers storlek från Skolverket följs.

Enligt Kommuners kvalitet i korthet (KKiK) visar kvalitetsindex vid förskola att förskolan på Gotland har en hög kvalitet. Indexet baseras på andel med förskollärlärolegitimation i kommunal förskola, andel barn 1-5 år i kommunen inskrivna i förskolan och personaltäthet i kommunal förskola. Värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst. Region Gotland har ett värde på 91.

När det gäller inskrivna barn per årsarbetare har Region Gotland en relativt hög personaltäthet i jämförelse med andra kommuner. Riket har ett genomsnitt på 5.1 barn/årsarbetare. På Gotland är det 4,5 barn/årsarbetare.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karl Risp, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att motionen ska anses besvarad.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Inför riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke 2024-02-21

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen 2024-05-03

Beslut barn- och utbildningsnämnden 2024-06-05, § 67

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

RS AU § 304 Motion. Ta bort klockningen för Hemtjänstpersonalen på Gotland

Ärendenummer: RS 2024/1631

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion om ”Att Ta Bort Klockningen för Hemtjänstpersonalen på Gotland”.

Sverigedemokraterna beskriver i motionen att hemtjänstpersonalen spelar en avgörande roll i att tillhandahålla omsorg och stöd till äldre och funktionshindrade personer i deras hem. Syftet med motionen är att nuvarande system med klockningen av hemtjänstpersonalen ska tas bort. Vidare är syftet med motionen att minska den administrativa bördan som klockningen medför och genom det öka personalens arbetsglädje och förbättra kvalitén på omsorgen.

I motionen föreslår Sverigedemokraterna att regionfullmäktige bifaller med följande förslag till beslut:

1. Att Region Gotland omedelbart avskaffar klockningen av hemtjänstpersonalens arbetstid.
2. Att kommunen utvecklar och implementerar alternativa metoder för att säkerställa att omsorgstjänster levereras på ett effektivt och kvalitativt sätt, utan att belasta personalen med onödig administration.
3. Att kommunen inför regelbundna samråd med hemtjänstpersonalen för att identifiera och lösa eventuella problem eller utmaningar som uppstår till följd av avskaffandet av klockningen.

Motionen har remitterats till socialförvaltningen (SOF) som föreslår att motionen bör avslås då förslagen till beslut redan uppfylls i hemtjänstverksamheten som bedrivs på Gotland (SON 2024/349).

Socialförvaltningens bedömning:

- Hemtjänsten klockar inte sina medarbetare.
- Verksamheterna har redan metoder som visar genom brukarundersökningen att utförare levererar insatser som är kvalitativa och brukare är nöjda med.
- Verksamheterna har med hög kontinuitet och regelbundenhet arbetsplatsträffar, kvalitetsråd, brukarråd som säkerställer att både kvalitet och arbetsmiljö diskuteras och utvecklas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar socialnämndens bedömning och föreslår att motionen avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-06-17

Socialnämnden 2024-09-27, § 140

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-01

RS AU § 305 Medborgarförslag. Möjlig lösning på Södertorgs svarta fläck

Ärendenummer: RS 2024/1843

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås sammanfattningsvis att fula byggnader med eftersatt underhåll bör kunna skylas med t.ex. skyddsnet som har tryckta motiv. Regionfullmäktige har överlämnat medborgarförslaget till regionstyrelsen för beredning.

Av 5 kap. 72 § andra stycket kommunallagen framgår att handläggningen av medborgarförslag ska regleras i regionfullmäktiges arbetsordning. I 32 § arbetsordningen anges att ett medborgarförslag bara kan behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde. Vidare får enligt 12 kap. 2 § regeringsformen ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, bestämma hur en miljö- och byggnämnd i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag.

Av 8 kap. 14 § och 11 kap. 19 § plan- och bygglagen följer att om en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att hålla ett byggnadsverk i vårdat skick, får miljö- och byggnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande). Det är alltså en fråga om nämndens myndighetsutövning att pröva eftersatt underhåll och lämpliga åtgärder emot det. Förslagen åtgärd ligger inte inom fullmäktiges befogenheter. Därför föreslås att förslaget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2024-08-21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-11

RS AU § 306 Medborgarförslag - Extra elverk vid kris

Ärendenummer: RS 2024/1898

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag framförs att Destination Gotlands fartyg har kraftiga generatorer som kan alstra stora mängder el och om det därför vid kris skulle gå att koppla upp fartygen till det befintliga elnätet på något sätt.

Av 2 kap. 2 § kommunallagen framgår att regionen inte får ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om. En starkströmsledning får enligt 2 kap. 1 § ellagen inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). Nätkoncession för Gotland innehas enligt Energimarknadsmyndigheten av Gotlands Elnät AB (GEAB).

Medborgarförslaget gäller en angelägenhet för GEAB. Det kan här även noteras att enligt gällande miljödom för Visby hamn ska färjorna i hamn försörjas av elnätet från land allt i syfte att minska buller och utsläpp. Enligt uppgift från hamnchefen och regionens elingenjör så skulle det även från ett rent tekniskt perspektiv vara svårt att bara vända på strömmen. Med hänsyn till det anförda föreslås att medborgarförslaget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2024-08-30

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-30

RS AU § 307 Regiondirektörens information

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmarks informationspunkt utgår från dagens arbetsutskott.

RS AU § 308 **Uppdrag. Utreda 1% effektivisering
inom digitalisering, bemanning, inköp
och lokaler 2025-2027**

Ärendenummer: RS 2024/2283

Sammanfattning

Underlag i ärendet kommer till regionstyrelsens sammanträde i december 2024.

RS AU § 309 Beslutsattestanter 2025 för räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/2364

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna räddningstjänstens beslutsattestanter för 2025.
- Regionstyrelsen beslutar att regiondirektören får löpande godkänna förändringar av beslutsattestanter under 2025.

Sammanfattning

Nedan redovisas förslag till beslutsattestanter 2025 för räddningstjänstens verksamheter.

Beslutsattestant för ansvar;

6600-6602, 6611 Lars-Göran Uddholm, tf avdelningschef

6603, 6618, 6700, 6702-6703, 6706,
6708-6710, 6717, 6722, 6752, 6670 Jonas Karlström, enhetschef

6701, 6707, 6704-6705, 6711-6712,
6721, 6731, 6751 Per Wikberg, enhetschef

Ersättare Lars-Göran Uddholm, avdelningschef
Lena Larsen,
ekonomichef/avdelningschef

Samhällsbyggandsförvaltningens direktör Lise Langseth, ekonomichef Lena Larsen samt avdelningschef Lars-Göran Uddholm har rätt att attestera för samtliga ansvar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar, utifrån kommande organisationsförändringar, att det är regiondirektören och inte samhällsbyggandsförvaltningens direktör som löpande får godkänna förändringar av räddningstjänstens beslutsattestanter för 2025.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-18

RS AU § 310 Övrig punkt

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade den 5 mars 2024 att utifrån sin uppsiktsplikt ge regiondirektören i uppdrag att på varje regionstyrelsesammanträde i särskild ordning återkomma med ekonomisk rapport för hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden. Den 18 juni 2024 utökades uppdraget till att även omfatta socialnämnden och tekniska nämnden.

På regionstyrelsens sammanträde den 21 november 2024 väcktes frågan kring vilka berörda förvaltningschefer som bör bjudas in till regionstyrelsens sammanträden när ärende ”Månadsrapport Ekonomi” redovisas. Det överlämnades till arbetsutskottet att diskutera hur detta skulle kunna formaliseras.

Arbetsutskottet föreslår att regionstyrelsens ledamöter ges möjlighet att inkomma med frågor till förvaltningscheferna senast två arbetsdagar före utsatt möte. Utifrån de frågor som kommit in görs en bedömning i samråd med regionstyrelsens ordförande kring vilka förvaltningschefer som sedan ska bjudas in till respektive regionstyrelse sammanträde.

Frågor skickas till statssekretariatets funktionsbrevlåda.